

Sygn. akt I ACa 29/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Joanna Skwara-Kałwa
Sędziowie :	SA Elżbieta Karpeta (spr.) SO del. Tomasz Ślęzak
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa F. S., S. P., W. S., S. D., G. L., Z. K. i G. C.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w C.

o stwierdzenie nieważności uchwały

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 18 października 2012r., sygn. akt I C 369/12,

1) oddala apelację;

2) oddala wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 29/13

UZASADNIENIE

Powodowie S. P., J. Z. (1), J. Z. (2), Z. K., W. S., G. C., S. D., G. L. i F. S. pozwem skierowanym przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w C. wnieśli o zbadanie legalności przeprowadzonych wyborów oraz unieważnienie mandatów 14 członków Rady Nadzorczej wybranych na Walnym Zgromadzeniu Członków w dniach od 21 do 25 czerwca 2010 roku.

Wyrokiem z dnia 7 września 2011 r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo i zasądził od powodów na rzecz pozwanej koszty procesu.

W wyniku apelacji powodów Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 9 lutego 2012 r.:

- uchylił zaskarżony wyrok w punkcie 1 w części dotyczącej ustalenia nieważności bądź uchylenia uchwały (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w C. w sprawie wyboru K. Ł. na członka Rady Nadzorczej i w tym zakresie pozew odrzucił,

- uchylił zaskarżony wyrok w punkcie 1 w części dotyczącej żądania stwierdzenia nieważności uchwały (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w C. w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej wybranych na Walnym Zgromadzeniu Członków w dniach od 21 do 25 czerwca 2010 r. oraz w punkcie 2 i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego Sądowi Okręgowemu w Katowicach,

- oddalił apelację w pozostałej części.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że brak jest podstaw do kwestionowania faktu istnienia uchwały o powołaniu członków Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni na kadencję 2010 – 2013. Wybór składu organu spółdzielni, jakim jest rada nadzorcza jest aktem woli członków Walnego Zgromadzenia, którzy dokonują wyboru poprzez oddanie głosów, a wybór dokonany jest z chwilą ustalenia wyników głosowania. Dokonany przez Walne Zgromadzenie wybór członków Rady Nadzorczej pozwanej zaktualizował się w momencie ustalenia wyników głosowania (wyborów) i podania go do wiadomości poprzez odczytanie protokołu pracy komisji skrutacyjnej zliczającej ilość oddanych głosów na poszczególnych kandydatów. Akt woli Walnego Zgromadzenia jakim był wybór członków rady nadzorczej nie został spisany pod tytułem: „uchwała” jednak uchwałą był. Nadto Sąd Apelacyjny za w pełni poprawne ocenił oddalenie powództwa z powołaniem się na przekroczenie przez powodów sześciotygodniowego terminu do zaskarżenia uchwały z powodu jej niezgodności z postanowieniami statutu. Możliwość zaskarżenia z tego powodu uchwały przewiduje art. 42 § 3 ustawy Prawo Spółdzielcze. Powodowie wnieśli pozew 20 grudnia 2010 r., podczas gdy sześciotygodniowy termin do wniesienia powództwa o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia pozwanej spółdzielni podjętej w dniach od 21 do 25 czerwca 2010 r. minął 6 sierpnia 2010 r.

Apelacja powodów w zakresie żądania ustalenia nieistnienia uchwały lub uchylenia uchwały jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Wyrok Sąd Okręgowy został uchylony jedynie w zakresie konieczności rozważenia zasadności wniesionego powództwa o ustalenie ważności uchwały o wyborze członków rady nadzorczej pozwanej.

Wskazano, że sąd pierwszej instancji nie rozpoznał stawianego przez powodów zarzutu sprzeczności uchwały z prawem, a w szczególności z art. 8⁽²⁾ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz, że w toku sprawy nie zostało wyjaśnione którym z wybranych na kadencję 2010 - 2013 członków rady nadzorczej pozwanej powodowie stawiają zarzut, że nie powinni byli kandydować skoro pełnili już tę funkcję przez dwie kadencje. W toku postępowania apelacyjnego ustalono, że zarzut powołania na trzecią kadencję postawiony został przez członka pozwanej spółdzielni K. K. w odniesieniu do K. Ł., co było przedmiotem rozpoznania w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach o sygn. akt I C 510/10. Powództwo to zostało oddalone, a rozstrzygnięcie o ważności w tym zakresie uchwały nie pozwalało na ponowne badanie tej kwestii. Pozew w tym zakresie podlegał zatem odrzuceniu, dlatego Sąd Apelacyjny w zakresie dotyczącym uchwały o wyborze K. Ł. na członka Rady Nadzorczej pozwanej zaskarżony wyrok uchylił i pozew odrzucił. Natomiast w odniesieniu do pozostałych wybranych członków Rady Nadzorczej pozwanej spółdzielni niezbędne było przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości, w toku którego sąd pierwszej instancji miał ustalić, czy wskazani przez powodów członkowie rady nadzorczej wybrani na kadencję 2010 - 2013 pełnili wcześniej przez dwie kadencje funkcję członka rady nadzorczej, a jeżeli taka sytuacja w istocie wystąpiła należało rozważyć, czy uchwała w sprawie powołania takiej osoby jest sprzeczna z przepisem art. 8⁽²⁾ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, czy też zachodzą okoliczności unicestwiająca taki zarzut, pozostawiając sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, stosownie do art. 108 § 2 k.p.c.

W trakcie ponownego rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy ustalił następujące okoliczności.

Walne Zgromadzenie pozwanej Spółdzielni, które odbyło się w dniach od 21 do 25 czerwca 2010 r., wybrało na kadencję Rady Nadzorczej 2010 - 2013 następujące osoby: : R. B., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 4 kadencje, - S. B., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 4 kadencje, M. D., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 3 kadencje, W. K., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 2 kadencje, R. L., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 4 kadencje, K. Ł., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 3 kadencje, Z. Ł., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 2 kadencje, M. M., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 3 kadencje, J. P., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 2 kadencje, Z. R., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 2 kadencje, J. S. (1), który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 2 kadencje, R. P., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 4 kadencje, J. S. (2), który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 2 kadencje i H. W., który pełnił już funkcję członka Rady Nadzorczej pozwanej przez 3 kadencje. Fakt ten wynikał z pisma powodów i został przyznany przez pozwaną.

W toku postępowania, w dniu 30 lipca 2012 r. powódka J. Z. (1) zmarła. Powód J. Z. (2) w piśmie procesowym z dnia 3 października 2012 r. cofnął pozew, na co pozwana pismem z dnia 11 października 2012 r. wyraziła zgodę i postępowanie w zakresie dotyczącym powodów J. Z. (1) i J. Z. (2) zostało umorzone.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z przepisem art.386 § 6 kpc ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy. W związku z powyższym rzeczą sądu pierwszej instancji było ustalenie, czy wskazani przez powodów członkowie rady nadzorczej wybrani na kadencję 2010 - 2013 pełnili wcześniej przez dwie kadencje funkcję członka rady nadzorczej, a jeżeli taka sytuacja w istocie wystąpiła - rozważenie, czy uchwała w sprawie powołania takiej osoby jest sprzeczna z przepisem art. 8² ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, czy też zachodzą okoliczności unicestwiający taki zarzut. Sąd Okręgowy w całości podzielił stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie, sygn akt I ACa 92/11 stojąc na stanowisku, że przedmiotowa uchwała nie jest sprzeczna z powołanym przepisem i jest ważna. W sprawie sporny pozostawał sposób liczenia kadencji członka Rady Nadzorczej, bowiem przepis art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw przewidujący obliczanie kadencji biorąc pod uwagę dotychczasowy staż członka Rady Nadzorczej, został uznany za niezgodny z Konstytucją. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 lipca 2009 r., sygn. akt 66/07 uznający za niezgodny z Konstytucją przepis art. 10 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy zmieniającej, obowiązuje od daty jego publikacji, to jest od 27 lipca 2009 r., a zmiany przepisów w przedmiocie kadencyjności organów powinny wywoływać skutki pro futuro. Przepis art. 8² ust. 3 ustawy z 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. z 2007 r. Nr 119, póź. 1116 ze zm.) został uchwalony ustawą z dnia 14 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych niektórych innych ustaw i wszedł w życie z dniem 31 lipca 2007 r. W ocenie Sądu, wobec niekonstytucyjności wskazanego przepisu art. 10 ust. 1 wyżej cyt. ustawy, liczbę kadencji winno liczyć się od dnia wejścia w życie tej ustawy, to jest od 31 lipca 2007r.

W tym stanie rzeczy powództwo, na podstawie wyżej wskazanych przepisów, uległo oddaleniu.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98§1 i 3 kpc w zw. z art.99 kpc. i art.108§2 kpc.

W apelacji od tego wyroku powodowie zarzucali nierozpoznanie przez Sąd Okręgowy istoty sprawy przedstawianej w pismach przez powodów, brak rzetelnego przesłuchania powodów, wydanie wyroku z pominięciem w całości postępowania dowodowego i niewłaściwe stosowanie przepisów prawa związanych z jednolitą ustawą z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych. Podnosili apelujący, że żądanie pozwu zostało niewłaściwie rozpoznane, skoro powodowie twierdzili, że akt korporacyjny – uchwała o powołaniu członków Rady Nadzorczej nie istnieje, a przy rozpoznaniu sprawy nastąpiło naruszenie prawa materialnego, a to ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych i statutu pozwanej Spółdzielni.

Domagali się apelujący wydania „prawdziwego wyroku zgodnego z jednolita ustawą z 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych i obciążenie pozwanej kosztami postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja była bezzasadna.

W szczególności podkreślić należy, że ponowne rozpoznanie sprawy, zakończone wydaniem zaskarżonego obecnie wyroku dotyczyć mogło jedynie żądania powodów dotyczącego ważności skarżonej uchwały w aspekcie jej zgodności z przepisami ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Kwestia istnienia uchwały została prawomocnie przesądzona w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 9 lutego 2012r., w którym oddalono apelację powodów kwestionującą oddalenie ich powództwa o ustalenie nieistnienia uchwały i o uchylenie uchwały. Ponowne badanie zarzutów w tej kwestii podnoszonych przez powodów nie było zatem dopuszczalne i słusznie pominął Sąd Okręgowy wnioski dowodowe zmierzające do wykazania, że uchwała o powołaniu członków Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni nie istnieje.

Nie były uzasadnione zarzuty apelacji dotyczące nieprawidłowości oceny dokonanej przez Sąd Okręgowy odnośnie zgodności z przepisami prawa skarżonej uchwały. Do momentu wprowadzenia do ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych przepisu art. 8² ust. 3, co nastąpiło ustawą z 14 czerwca 2007r. nie obowiązywał ustawowy zakaz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej dłużej niż przez 2 kadencje. Dokonana z dniem 1 lipca 2007r. zmiana ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych uregulowała jednocześnie długość kadencji rad nadzorczych spółdzielni mieszkaniowych, wcześniej bowiem materia ta pozostawiona była regulacjom statutowym. Wprowadzenie do porządku prawnego przepisu ograniczającego możliwość sprawowania funkcji w organie spółdzielczym wymagało dokonania interpretacji jak należy liczyć kadencje tj. czy uwzględniać przy wyborze członka rady nadzorczej okres sprawowania tej funkcji przed 2007r. czy dopiero od momentu wprowadzenia do ustawy tego przepisu. Kwestię tę regulował przepis intertemporalny zawarty w ustawie wprowadzającej zmiany w ustawie o spółdzielniach mieszkaniowych. Był to przepis art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 2007r. stanowiący, że „stosując przepis art. 8² ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, liczbę kadencji oblicza się biorąc pod uwagę dotychczasowy staż członka rady nadzorczej.” Jednakże przepis ten został uznany za niezgodny z art. 2 oraz art. 58 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, przez pkt 10 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 lipca 2009 r. (Dz.U.2009.117.988). Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis utracił moc z dniem 27 lipca 2009 Z uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, że wprowadzone omawianym przepisem uregulowanie kwestii intertemporalnych niekonstytucyjnie ogranicza prawa członków spółdzielni, stąd oczywiście powinno być, że zgodna z Konstytucją RP wykładnia przepisu art. 8² ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych nakazuje liczyć ilość kadencji członków rady nadzorczej dopiero od daty wprowadzenia tego przepisu do ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych czyli od 1 lipca 2007r. Nie ulega wątpliwości, że wszyscy wybrani w 2010r. członkowie Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni nie mogli w okresie od 2007 do 2010r. pełnić dwóch lub więcej kadencji w radzie nadzorczej pozwanej, gdyż okresy kadencji pełnionych wcześniej tj. przed 2007r. na podstawie regulacji statutowej, a nie ustawowej nie były brane pod uwagę przy liczeniu liczby kadencji, które pełnił już kandydat na członka rady nadzorczej, zgłoszony w wyborach w 2010r.

Z tych względów słusznie uznał Sąd Okręgowy, że wybory do Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni, przeprowadzone w 2010r. odbyły się zgodnie z ustawą o spółdzielniach mieszkaniowych, a jedynie niezgodność z ustawą podjętej przez Walne Zgromadzenie uchwały o wyborze członków Rady Nadzorczej mogłaby skutkować jej nieważnością (art. 42 § 2 Prawa spółdzielczego). Powództwo o ustalenie nieważności uchwały zostało zatem prawidłowo oddalone, a apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c.

Oddalając wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego miał na uwadze Sąd Apelacyjny fakt zasądzenia zaskarżonym wyrokiem kosztów zastępstwa prawnego pozwanej w postępowaniu apelacyjnym, co nastąpiło zgodnie z art. 108 § 2 k.p.c., gdyż uchylając częściowo wyrok Sądu Okręgowego Sąd Apelacyjny „upoważnił” Sąd pierwszej instancji do orzeczenia o kosztach postępowania drugoinstancyjnego. W uzasadnieniu postanowienia

Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011 roku, sygn. akt IV CZ 109/10, wskazano: „okoliczność, że Sąd Apelacyjny orzekał dwukrotnie w tej samej sprawie nie oznacza, że były to dwie sprawy prowadzone w postępowaniu apelacyjnym przed Sądem Apelacyjnym”. W uzasadnieniu postanowienia z dnia 6 kwietnia 2011 roku, sygn. akt I CZ 108/10, Sąd Najwyższy wskazał: „(...) nie można zgodzić się z pozwanym, że postępowanie apelacyjne toczące się po uchyleniu wyroku Sądu Apelacyjnego przez Sąd Najwyższy i bezpośrednio poprzedzające wydanie wyroku zawierającego kwestionowane rozstrzygnięcie o kosztach postępowania, było nowym, innym postępowaniem apelacyjnym w rozumieniu § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. Czynności sądowe podejmowane przez Sąd Apelacyjny i strony przy ponownym rozpoznaniu sprawy były kontynuacją postępowania apelacyjnego zapoczątkowanego wniesieniem przez pozwanego apelacji od wyroku (...)”. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego urzędu nie przewiduje możliwości żądania wynagrodzenia za wielokrotność występowania przez radcę prawnego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym i drugoinstancyjnym. Wynagrodzenie za zastępowanie strony w postępowaniu apelacyjnym było należne radcy prawnemu reprezentującemu Spółdzielnię w niniejszej sprawie tylko jednokrotnie, niezależnie od faktu, że Sąd Apelacyjny dwukrotnie rozpoznawał sprawę.